

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon petítéer egyszeri hirdetésnél 10 Rt., többszöri hirdetésnél 14 Rt. — Hivatalos hirdetéseknek minden szö 4 Rt. — Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ÉLES KÁROLY.	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Egész évre	8 kor.	A kiadók nevében: Lukovich Gábor dr. Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Fél évre	4 kor.		Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	2 kor.		
Egyes szám ára 20 fillér.			

Földmives népünkhöz.

Kedves atyámtiai,

Hozzátok szólok szívem mélyeséges szeretetével, hozzátok, magyar testvéreim, édes véreim, kérlek benneteket jószágos indulattal, hallgassátok meg szómat. A szívem mélyéből fakad minden hangja, szeretném, ha a ti szívetekbe bele is találna, ott jó földre lelne, hogy kivirágoznék nektek és a ti legdrágább kincseitek, gyermekeitek áldására.

Ugy-e, minden jóra való embernek első és legszentebb kötelessége az, hogy családjának a szükségeseit megszerezze. Ezért küzd, fárad, dolgozik napkelte napnyugtáig, sőt nem egy éjszakai álmát is meglöpi, megtölti a nappali munka idejét, hogy övének élelméről, ruházatáról, lakásáról annál jobban gondoskodhassék. Hát ezért nincs is panasz rátok, Sümegnek és vidékének népe általában jóerkölcsű, munkás, dolgos nép. Csak hogy bizony manapság, mint mindenkinék, úgy nektek is, nehéz az élet. A két kezetek munkájának bére, kis földcskétek, szőlőtök gyümölcse rámege a napi életre, ruházatra, adóra, gyermekeitek nevelésére. Nem igen lehet évről évre bizonyos összegeket tenni a takaréka, hogy legyen mihez hozzányulnotok, ha véletlen szerencsétlenség, betegség — Isten ne adja, — örökös nyomorúság sujtana benneteket.

Nem kell azt magyaráznom, tudjátok ti azt nagyon jól, micsoda szörnyű csapás az, ha a kenyérkereső gazda mun-

kaképtelenné válik. Bizony kettős súlyos szenvedés kinozza őt. Tűrnie kell a test kinjait, de ennél talán még százszor égetőbb a lélek kinja, gyötrelme, midőn látnotok kell, hogy szeretett hitvestek azt sem tudja: titeket ápoljon-e, vagy munkára menjen, hogy a gyermekeknek némi élelmet, a gazdának patikára való keressen.

Hát a halálra válónak micsoda végtelenül kinosak, a szívettpő lehetnek utolsó napjai, végső órái, midőn abban a szörnyű tudatban várja a végső lehellet percét, hogy szűkségben, nyomorban, szenvedésben kell bucsut vennie övétől, akiknek tán aznapra való élelmük sincs, nem hogy a temetésre való költségek volna.

Micsoda áldás ilyenkor, ha a gazda munkabíró napjaiban gondoskodott arról, hogy a megpróbáltatás nehéz idejében neki és családjának legyen gyámoltója, segítője.

Ez a gyámoltó, segítő, éhséget távoltartó, lelki-testi kint enyhítő pártfogó meg van: az *Országos Munkás és Cselédpénztár*. Csak igénybe kell venni!

Ad orvost, patikát, napi költséget. A munkaképtelenség esetére havi nyugdíjat, halál esetére a családnak segédelmet.

A szülőknek másik nagy és szent kötelessége, hogy gyermekeik jövőjéről lehetőleg gondoskodjanak. Ezért nevelik szépre-jóra, Isten szeretetére, emberek megbecsülésére; ezért iparkodnak azon, hogy szorgalmas, munkás, takarékos emberekké váljanak; ezért vannak rajta,

hogy fiunak kiházasítása, leányuknak férjhezmenetele esetén egy kis támogatást is nyújthassanak. Mert kinek kelne el jobban egy kis pénzmag, mint a kezdő fiataloknak,

De hányan, nem is ezeken, hanem százezeren vannak a munkás, sőt földmives nép tagjai között, akik erre képtelenek. Lám, erre is segít az Országos Pénztár. Lehet nála biztosítani ilyen esetre is bizonyos összegeket.

És mindezt könnyű szerrel, apró heti befizetéssel, hogy a legszegényebb ember sem érzi meg.

Nincs a magyar földmives, munkás és cselédemberre áldásosabb intézmény, mint ez a pénztár, amelyet Darányi miniszter nagy jó szíve s a magyar törvényhozás egyesült meleg jóakarata teremtett meg s az állam pénztára évenként százezezzel támogat. Egyesül ebben a pénztárban az élet- és balesetbiztosítás, a nyugdíjintézet, az iparosok betegsegítő pénztára, a temetkezési és a kiházasító egyesületek jótékonyasága mind-mind. Mélyeséges nagy szeretet és bölcsesség alkotta a ti javatokra, övéitek áldására.

Sok vidéken a mi szép hazánknak föl is fogták, meg is értették ezt. Napról napra szaporodik a tagok száma, s immár meghaladja a huszezeret is. Minálunk azonban minden csöndes, a mi földmives, munkás és cselédnépünk nem mozdul, hogy a pénztár gyámoltó erejét magának biztosítsa. Fájdalommal látom én ezt, mert azt tapasztalom benne, hogy az én népemnél hiányzik, az ér-

Gyermek az anyjáért.

— A Sümeg és Vidéke eredeti tárcája. —

Janika tízéves fiucska. Vézna, törékeny a teste, szinte bájosan öregemberes a járása, mintha súlyzók huznák a lábát. Vérszegény, hamuszürke az ajaka, sápadt az arca, de a szemében majdnem érthetetlenül és korának éppen még nem felelő lelki világra valló tűz van. Most jár a gimnázium első osztályába egy vidéki kis városban. Még egy évvel ezelőtt a fővárosban élt, van tehát bizonyos „tekintélye” az osztálytársai előtt, akik öntudatlanul is meghajolnak a szélesebb látókörű nagyvárosi gyermek előtt.

Janika édes anyja, Habos Jánosné, közepes rangu miniszteri tisztviselő felesége. Elválva él a férjétől, akitől havonta megkapja az ellátásra való pénzt. Formás, viruló, harmincöt körüli asszony, akiről azt szokták a férfiak mondani, hogy csinos, de ezzel többet éreznek, mintha szépségnek mondták volna. Szoknyahős férje mellett volt elég oka arra, hogy megundorodjék a főváros sok szennyétől, s mikor válópört indított ellene, kis fia beteges állapota is arra készítette, hogy vidéki városkában telepedjék le.

Itt természetesen, nem tudták a *szerp-vivő* asszonyok megbocsátani neki, hogy meleg a szeme nézése, hogy arányos a teste, hogy a ruhából nem ordít az agyonszalagozott izléste-

leenség, hogy diszkrét és mégis megkapó a megjelenése. A kisvárosi hölgyekben tehát nem tombolt iránta a jóindulat.

Annál inkább a vasalt arcú, hajú és ruhájú urakban.

Mikor megszimantolták, hogy elvált asszony, ez azonnal úgy alakult ki a lelkükben, hogy: hisz csak elvált asszony, aki éhes vágyu urak előtt valami középfej az asszony és az özvegy asszony között. Ennek a dzsentiménes gondolkodásnak pedig az egyik leglényegesebb pontja, hogy az ilyen „hisz csak” elvált asszonynál nem nagy kockázatás egy kis szerencsét próbálni.

Valósággal rekordot értek el az ismeretes rózsaláncokon lebegő és nem lebegő urak abban, hogy hányféle kellemeskedő és lehetetlenül kellemetlenül módon vonják magukra az elvált asszony figyelmét. Az ablak alatt való sétálgatások később impertinensek lettek, tolokodó fogszívogatások is hallatszottak néha—néha, ha az asszony a kis fiával az uccán végigment és tiz teljes hónap kellett ahhoz, míg megvirradt az urak koponyájában, hogy: itt sem negédeskedéssel, sem tolokodással célt érni nem lehet.

Az asszonynak eleinte minden idejét megreszkette, hogy léha, fiatal és öreg tacsókó éhes szeme zavarja az ő csöndes, mindenkitől, minden szórakozástól visszavonuló életét, később azonban figyelt sem vetett a szomjas tekintetekre: élt a kis fiának. És ebben az enyészto-

vegetálásban virult ezért, mint a duzzadó, nemefajú marésál-rózsa, amelynek az üdeségét csak emelte az a harmatcsepp, amely állandóan ott settenkedett Habosné szemében.

Gyermekes öröm fogta el, ha kis fiával együtt tanulta a tudóssá tevő tárgyakat és boldog meglepődöttség fogta át lelkét arra a szinte feltékooy szeretetre, amellyel a fiucska rajta csüngött.

A husvéti vakáció előtt néhány héttel, egyszer elszontyolodottan jött haza Janika.

— Félek, anyuska.

— Mitől, édes?

— A Pál tanár ur azt mondotta, hogy gyenge vagyok a számtanban.

Az anyja arcára szelid mosoly ült ki:

— No majd ezentúl szorgalmasabban tanulj a számtant.

A kis fiából valami becsületes duzzogás szaladt ki:

— Pedig én akárhány fiut tudok, aki sokkal rosszabbul érti a számtant, mint én. És . . . és . . .

— No?

— Azoknak még sem szól a tanár ur.

Habosné megsimogatta a fiucska szöke fejét:

— Nem szabad így beszélni, a tanár urak igazságosak, — mondta szemrehányóan, de

zék saját sorsának, gyermekei jövőjének biztosítása iránt.

Lám, kisiparos polgártársaink gyűléseken, újságokban egyre sürgetik, hogy nekik nyugdíj-intézetet létesítsenek. Nincs ma se. Egyes vidékeken, pl. a szomszéd Keszthelyen, aztán maguk összeállva szerveznek ilyen intézetet. A földműveseknek megvan az Orsz. Pénztárban. Mindenkinél tetszésétől függ, hogy tagja legyen. Mint mondám, van is sok-sok tagja, csak Sümegeen nincs egy sem.

Saját javatok érdekében, öreg napjaitok biztosítására, kedves családokat jóvoltára kérve-kérlek hát benneteket: siessetek, legyetek tagjai, hogy ti is élvezhettek a jót, amit nektek a ti pénztáratok biztosít. Mert csak jó, üdvös, áldásos az rátok nézve és halálával lehettek alkotói iránt.

Hogy pedig a föltételeket is ismerjétek, alább közöljük ezeket. A jegyző ur pedig a jövő pénteken, nagybaldogaszony napján bővebben is megmagyarázza, menjetek el, hallgassátok és kövessétek.

Az Országos Pénztárnak négyféle rendes tagja van.

Az első csoportbeli rendes tag hetenként husz fillért, tehát félve öt korona 20 fillér, egész évre 10 korona 40 fillért fizet. Ezért kap:

1. tíz esztendei tagság után, ha munkaképtelenné válik, havonként 10 korona nyugdíjat kap élete fogytáig.

2. ha öt esztendei tagság után meghal, családjá kap 200—270 koronát,

3. hatvanöt éves korában mindeki kap 100 koronát.

4. ha baleset éri, ingyen kap orvost, gyógyszert, két hónapig naponként egy korona segélyt, két hónapig tul pedig ha keresetképtelenné vált, havonként 10 koronát életfogytáig. Ha a baleset miatt meghal, családjá kap 400 koronát.

A tagsági díjat nem kell életfogytig fizetni, hanem csak 25 évig. Annak a családjá, aki meghal, mielőtt öt évi tagsági időt betöltött volna, mindazt visszakapja, amit a tag befizetett.

A második csoportbeli rendes tag hetenként 11 fillért fizet, tehát félve két korona 86 fillér, egész évre öt koronát 72 fillér esik. Ezért kap:

1. tíz esztendei tagság után munkaképtelenné válik, havonként öt korona nyugdíjat élete fogytáig.

2. ha öt esztendei tagság után meghal, családjá kap 100—135 koronát,

3. hatvanöt éves korában mindeki kap 50 koronát.

4. ha baleset éri, éppen olyan segélyezésre tarthat számot mint az első csoportbeli tag.

A tagsági díjat e csoportban is csak 25 évig kell fizetni. Annak a családjá, aki meghal, mielőtt öt évi tagsági időt betöltött volna, mindazt visszakapja, amit a tag befizetett.

érezte a kis fiu igazságát, mert nap-nap után pontosan felmondott vele minden leckét.

Rövidesen azzal a hirrel jött Janika haza:

— Pál tanár ur azt mondta, hogy majd ő maga beszél veled, anyuskám, hogy végy szigorúabban, mert különben meg kell buknom.

— Ő maga beszél velem? . . .

— Igen, hogy majd eljön hozzád.

A nő végigvonaglott az idegenkedés lidégsége. Miért nem értesíti őt hivatalosan az a Pál tanár ur, ha gyenge tanuló a fia. Minek ehhez látogatás. És egy zsidbadás volt a lelke . . .

Harmadnapra beállított hozzá egy szépen megfésült, kinosan fekete rubájú ur, Pál tanár.

Az asszony minden erejét összeszedte, hogy hideg előzékenységével lefegyverezze a mosolyogva vágyakozó tekintetet.

— A kis fiam már elmondta, hogy tanár nrnak panasz van reá, — szölt. — és őszintén mondvá engem ez meglep.

— Hogy-hogy? — hangzott az édeskés kérdés.

— Mert ellenőrzöm minden írásbeli feladatát és felmondja mindig a leckéjét.

Minden átmenet nélkül tompává lett a férfinak szava, majdnem suttogóvá:

— No hisz nem ép oly nagy a baj . . .

A szoba egyik sarkában kigyulladt egy szempár. A kis fiu,

A második csoportbeli rendes tag hetenként öt fillért fizet, tehát félve egy korona 30 fillér, egész évre két korona 60 fillér esik. Ezért családjá akkor, amikor ő meghal, 60—200 korona segélyt kap. A segély nagysága attól függ, hogy hány esztendősen korában iratkozik be az ember. Annak a családjá, aki korábban beiratkozik, többet kap, mint aki később iratkozott be.

A tagsági díjat a haláleset bekövetkeztéig kell fizetni.

A negyedik csoportbeli rendes tag hetenként 10 fillért fizet, tehát félve 2 K. 60, egy egész évre 5 K. 20 fillér esik. Ezért a biztosított egyén kap 65—215 korona segélyt, akkor a mikor annyi esztendősen lesz, a hány esztendősen korára biztosított. Például, aki egy éves leányt 18 éves korára biztosítja, ez 18 éves korában 140 korona segélyt fog kapni. Maga-magát is biztosíthatja így mindenki. Ha valaki nem éri el a kitűzött esztendőt, a pénztár visszafizeti a tagsági díjakat.

Az első és második csoportban tíz tagsági könyvet is lehet váltani, a harmadik csoportban csak kettőt, viszont a negyedikben akárhányt lehet váltani.

Akinek több tagsági könyve van, minden könyv után külön-külön megkapja a segélyt.

A rendes tagokon kívül vannak rendkívüli tagok is. Ezek egy évre egy koronát fizetnek. Ezért kapnak, ha baleset éri őket, ingyen gyógykezelést, két hónapig naponként egy koronát, két hónapig tul, ha keresetképtelenné, életük fogytáig havonként tíz koronát, baleset miatti haláluk esetén pedig családjuk kap 400 koronát. Egy ember akárhány rendkívüli tagsági igazolványt is válthat.

Aki be akar iratkozni, menjen a községi előjárósághoz, a községhezára s vigye magával a keresetlevelet, vagy házasságlevelét, vagy a katonakönyvét, vagy az obsitját, vagy a munkás-igazolványát, vagy a cselédkönyvét szóval valami olyan írását, amiből kitűnik, hány esztendősen.

A rendes tagoknak beiratási díjat kell fizetni. A beiratási díj kétféle. Akik még nem mullottak el 35 esztendősen két korona, akik ezt az életkort már eltaposták, négy korona beiratási díjat fizetnek.

Forgácsok.

Gyakran találkozom az uccán 4—5 éves leánykakkal. Olyanok, mint az ingó rózsabimbók, amint kicsi lépteikkel nagy komolyan tovatipegnek. Kacsójokban kised vészőkosár. Felső szélét vörös szalag futja körül. Benne a megkezdett harisnyaszár, az öklömnyi pamutgombolyag s köztük szerényen húzódik meg egy-két szentiván alma, darabka kenyér, vagy kifli.

— Hova, hova? kicsike.

— Megyek a kötőbe.

S ballag tova nagy komolyan.

Utána nézek a kisapró népnek s szívembe nyilalok. Ime, a legholdogabb, legragyogóbb szakát az embernek mint teszi tönkre a mamák estobasága és kényelemszeretete. Mert ez a kettő nyitja oda a kis drágákat a kötőszékhez. Reggel 8-tól délig, délután 2-től 6-ig ott üldögél a kis ártatlan, apró ujjacskái vésződnék a kötő-

Az asszony akaratlanul is kiegyenesedett:

— Akkor igazán nem értem . . .

Undorítóan sóvárgó vonás ült ki a férfi arcára:

— A legnagyobb készséggel elvállalnám, hogy magam oktassam Janikát. Érti, asszonyom: magam. De . . .

— De?

— Itthon.

Abban az égő szempárban egyszerre vilámlani kezdett. Odapattant a kis fiu Pál elé:

— A tanár ur engem tanítani akar?

— Igen fiacskám, — szölt amaz meglepetten a resecgően hideg hangtól.

A vézna kis testecske szempillantás alatt karcosává, férfiasá emelkedett.

— Itthon akar tanítani? Itthon? . . . Mi szegények vagyunk erre.

— Pál az anyá felé fordult:

— De asszonyom, itt tévedés van . . .

A kis fiu ajkáról, mint az ostorcsapás, hullott a szó:

— Én . . . én . . . köszönöm a tanár ur jószágát, de ha nem tudom a számtant, . . . akkor buktasson meg inkább . . . Buktasson meg . . . engem itthon ne tanítson.

És Habosné lecsókolta kis fia szeméről a könnyet, boldogan, az anyá izzó szeretetével.

Fáy Nándor.

tüvel, amint egyik szemet a másikhoz hoozzák. Halljátok, mamák, nincs elég szóm a kemény ítéletre. Ti súlyos munkára szoritjátok kised leánykátokat, amikor annak egész nap fürödni kellene napsugárban, szabadlevegőben; ucca porában: 4—5 éves korában belekötöltötjátok az élet keserű kenyerébe, tönkre teszitek testi kifejlődését s megraboljátok a gyermekek rózásá álmait, ami többé soha, soha vissza nem jő.

Micsoda téves fölfogás, micsoda, az anyá szent szavával össze nem illő szeretetlenség és rideg önzés nyilatkozik meg ebben a keményszívűségben. Nem gondoljátok meg, hogy kicsi kis leánykátok azokba a harisnya-szemekbe nemcsak a pamutot, hanem saját szemének fényét, pufók arccsokájának rózsapírját, testi fejlődését és egészségét is bele köti.

És a legridegebb anyái önzés nyilatkozik meg, midőn a kised leánykát a kötő-iskolába szoritjátok. Elalszik az igaz anyái szeretet, hisz soknál az a cél, hogy saját szíve gondját a kötő-iskolára hárítsa, hogy kis gyermekét biztos helyen tudja s így ne kelljen rá naphosszat aggnia, gondot viselnie, őriznie, óvnia.

Hát mondom: vessétek tűzbe azt a kötést s engedjétek, hadd fürödjének azok a kised leánykák a napsugárban, a levegő szellőjében, az ucca porában.

Ugy is korán érnek ma s oly hamar rájok szakad az élet terhe-gondja. Hadd legyenek hát gyerekek, amig csak lehet.

Sajna, a magyar gyerekek ma nem kell a játék, ez a testedző, ügyesítő, lélek és jellemfejlesztő egészséges sport. Az uccákon alig lehet látni játszó gyerekeket.

Az az mit beszélek! Talontul lehet látni. Csak hogy micsoda játékot íznek! Vasárnaponként egész délelőtt, egész délután folyik a játék. Tucat számra üzik emitt inas, amott deák s még odább földműves gyerekek — a pénzverés játékot. Üzik egész szenvedéllyel. És e mellett hogy izgatóbb legyen, tesznek fogadásokat 50—60 fillért egy-egy tétre.

Egy-egy rejtettebb zugban pedig ütök a huszonegyet, ránslit, mit tudom én, mit.

Igy hűgnak nyakára a pénznek, amit a héten kerestek, vagy zsarnoki hatalommal a szülők zseléből préseltek ki.

E mellett szívökbe öröklődik a játék szenvedélye, amelyen később az apától öröklött ház, föld, a család mindennapi kenyere és boldogsága is eluszik.

A szülőknek kellene azt megakasztaniok, De ha nem teszik, talán a rendőrség terjesztelné ki atyai jóindulatát ezekre a játszó gyerekecsoportokra.

Panaszt kaptunk. A gyömörői iskola falán ez a tábla pompázik:

Bécsi Biztosító Társaság Ügynöksége.

Ügynöke a tanító ur. Hát uram, tanító uram, népnek jó példát adni köteles uram, csunya osztrák mudiár szállott a kegyed portájára. Holott kegyednek, mint népnevelőnek szívében kettős lánggal kell lobognia a haza, a magyarság szeretetének; nem annak, amely nagybangu frázisokat hord az ajkon, hanem annak, amely eleven tett-kben nyilatkozik meg.

Tanító ur, ön erről egy pillanatra megfeledkezett, midőn osztrák érdek zsoldjába szegődött s azt a csuf táblát odaakasztotta cimerpajzsul.

Röpitse pokolba azt a táblát. Van magyar biztosító társaság, legyen annak a képviselője. Ezzel magyar érdekeket szolgál s magának is haszna lesz belőle, mert — azt hiszem — a tősgyökeres magyar gyömörői község lakosai közül alig akad egy is, aki a bécsi madár szárnyai alatt keres menedéket.

Le avval a táblával s helyébe magyart!

Bárd.

H I R E K.

— A Darnay muzeum látogatói F hó 7-én reggel Rátótról Bötövösn át Rony Béla dr. miniszter elnökségi miniszteri tanácsos fiával Sümege érkezett Darnay Kálmán muzeumának megtekintésére, hol több órán át élvezettel tanulmányozta a muzeum régiségeit. Ronyt, mint mondta, kedves emlékek fűzik Sümegehez, mert itt töltötte gyermek éveit boldogult Takách Alajos házában. F hó 6-án Csizsárik János dr. kir. udvari laplan, theologiai tanár Kassáról látogatta meg a muzeumot, ki itt léte alatt a püspöki kastély vendége. Vossinszky Mór szegszárdi apát a tud. akadémia tagja, a nagyhirű szegszárdi muzeum megalapítója f hó 8-án Sümege érkezett, a muzeumot tanulmányozandó. Itt tartózkodása alatt Darnay Kálmán vendége volt.

— **Laky Dömötör.** Zalavármegyének egy érdemes fia hunyt el. A premontrei rend nevezte. Laky Dömötör f. hó 2-án Csornán meghalt. Laky 1818-ban Keszthelyen született. A rendbe 1838-ban lépett. 1843-ban felszentelték. Ekkor ment Szombathelyre tanárnak. 1848-ban tevékeny részt vett a szabadságharcban s ő szervezte a felsőmagyarországi inzurgens csapatokat. A szabadságharc után 8 évi várfogságra ítélték. Ebből 2 és fél évet Olmützben, 1 és fél évet pedig Josefstadtban töltött. A börtönből kiszabadulva, mint tanár nem működhetett tovább. A csornai rendházba ment tehát, ahol előbb a prépost titkára volt, majd priorrá választották. 1887-ben a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. A hazafias szellemű rendfőnök már kora ifjúságában kezdett foglalkozni az irodalommal. Lefordította Milton Elvesztett paradicsomát, majd később Gibbon Rómaiak történetét. Ezenkívül számos középiskolai tankönyvet, értekezést stb. írt. Áldás emlékére.

— **Vásár áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Csabrendeken évente június első hétfőjén tartatni szokott országos vásárt ezenal állandóan a pünkösdi előtti csütörtökre, az évente augusztus 10-én tartatni szokott országos vásárt ezenal állandóan Lőrinc előtti csütörtökre tartsák meg.

— **Telefon Csáktornyan.** A budapesti posta- és telegráf vezérigazgatósága a csáktornyai posta- és telegráf hivatalnál telefonközpontot rendezett be s a belföldi helyközi telefonforgalomba bevonatta.

— **Táncmulatság.** A sümegei katolikus legénygyületemnek a lövőtársulat kertjében tartott táncmulatsága — mint rendezésben az idén is kitűnően sikerült. Az egybegyűlt közönség nagyon jól mulatott, a fiatalok laukadatlanul ropogtak a táncot, az „öreges” pedig csöndes kvaterkázás közben gyönyörködtek bennök. Ez alkalommal felülfizettek: Eitner Zsigmond 10 K. Özv. Paár István, Németh János plébános 5—5 K. Sümegei Tivadar, Zsische József molnár 4—4 K. Langsföld Mór 3 K. Vida János káplán, Szafnauer Károly, Lázár József (Szegevár) 2—2 korona. Jankó Árpád, N. N., Vendel János, Bódis Tivadar, Papp József, Paulin József, Epstein Ödön, Varga N., Geiger János és Pap József 1—1 K. Pethő Károly 60 fl. Olasz János, Ávrík Miklós 50—50 fl. Ur János, Simon Ferenc, Horváth József, Kis Antal, N. N. 40—40 fillér, Nagy István 60 fl. összesen: 51 K. 20 fl. Fogadják a felülfizetők e helyütt is az elnökség által köszönetét.

— **Vadászat.** Bizony sok vérmes reményű Nimród tér haza családostan egy-egy fél napi vadászathoz. Különösen a mi határunkban kevés a szárnnyas vad. Egy-egy fűj még csak akad puskavégre, de már foglyot látni is alig látnak a vadászok. No, de bőven kárpótol éite a test- edző, egészséges sport.

— **Gazdasági ismétlők.** Zalában eddigél 20 gazdasági ismétlő iskola van. Elkelve biz ez Sümege is, mert városunk lakosságának nagy része földműveléssel foglalkozik.

— **Léghajó.** Folyó hó 4-én déli 12-ker egy léghajó tűnt föl látóhatárunkon. A levegő napfényes ragyogásában jól lehetett látni a magasban uszó gömböt kosarával együtt. Sokan szemléltek a Keszthely felé uszó léghajót.

— **Adófizetés.** Az előjáróság figyelmezteti az adófizetőket, hogy a III. ik negyedre járó adó f. hó 16-án esedékessé válik.

— **Pályázati hirdetés.** A tapolcai m. kir. vincellériskola igazgatósága 1903. évi január hó 1-től kezdődő egy éves tanfolyamra pályázatot hirdet.

Felvételi kellek:

1. Legalább 16 éves életkor betöltéséről szóló keresztlevél (vagy katonakönyv).
2. Magyarul írni és olvasni tudást igazoló iskolai bizonyítvány.
3. Ép, erős, a munkára alkalmas testalkattal tanuskodó orvosi bizonyítvány.
4. Fedhetetlen előéletéről községségi erkölcsi bizonyítvány.
5. Szülői vagy gyámi beleegyezés, illetve nyilatkozat, hogy a tanulót évközben pályájától el nem idegenítik és az iskolából ki nem veszik.

A tanulók lehetnek saját költségűek vagy ingyenesek állam költségén. — Kik ingyenes helyre folyamodnak, tartoznak kérvényükhöz szegénységi bizonyítványt is csatolni. — A saját költségű tanulóknak 240 koronát tartoznak fizetni évenként és pedig 120 korona félévi előleges részletekben.

Azok a folyamodók, akik kertészettel, szőlőműveléssel már foglalkoztak, a felvételnél előnyben részesülnek.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszter urhoz címzett és 1 koronás bélyeggel ellátott kérvények a fenti okmányokkal felsze-

relve legkésőbb november hó 1-ig a tapolcai vincellériskola igazgatóságának beküldendők.

Tapolcán, 1902. augusztus hó 6-án.

Az igazgatóság.

— **Az amerikai magyarok zászlaja és a törvényhatóságok.** Augusztus hó 17-én indul az Országos Nemzeti Szövetség küldötte a haza szent jelképével, a háromszínű nemzeti zászlóval amerikai útjára. Az Országos Nemzeti Szövetség azt a kérést intézte a vármegyékhez és a törvényhatóságokhoz, hogy — kifejezve egész Magyarország részvételét a zászló küldésében — verjenek vagy küldötteik útján veressenek a törvényhatóságok közönsége nevében egy-egy emlékszógot a new yorki fényesnek ígérkező átadási ünnepségen a zászló rudjába. Erre a kérésre már is több vármegye és törvényhatóság választ lelkes hangú átiratokban, egyúttal a zászló költségeire adományokat is küldve. A lelkes hangú átiratok közül különösen említésre méltó Zalavármegye alispánjának átirata: „A gyönyörű eszme, mely testet öltött a háromszínű lobogóban, hivatva van a magyar géniusz szárnyai alatt megtartani azokat a honfűrsainkat, akik túl a tengereken mentek boldogulást keresni! Epp ezért a minden szépért és jóért lelkesülő törvényhatóságom nevében és annak utólagos jóváhagyása reményében ezennel felhatalmazom a Nemzeti Szövetség kiküldöttét, hogy a New Yorkban rendezendő zászlóátadási ünnepen a Zalavármegye nevével ellátott emlékszógot a zászló rudjába verhesse. Hadd lengjen a nemzeti színű zászló künn a messze idegenben, hirdesse, szívükbe vése az ott élő honfűrsainknak három gyönyörű színével a magyar haza iránti mélyszéges honszerelmet, a magyarság erősségében vetett rendíthetetlen hitet és a magyar haza földjére való visszatérés édes, biztató reményességét.”

— **A Mátyás szobor gyűjtő bizottság kérése.** A Mátyás szobor alapra gyűjtő bizottság azzal a kéréssel fordul azokhoz, akiknek kezébe a múlt hónapok folyamán érkezett gyűjtő iv, hogy a begyűlt pénzt a gyűjtő ivvel együtt beszedjék sziveskedjenek. A szobor bizottság és Kolozsvár városra tájékozódni óhajt a felől, hogy a begyűlt összeget a szükségeslet mennyiben fedezi.

— **Honvédek panteona.** Öreg honvédek arc cépeiben, legizdabb tárháza az országos történelmi ereklye muzeum kolozsvári gyűjteményének van. Műtán minden arcképpel, levéltárlal külön, betűsorban elhelyezve a honvédek életrajzi adatai is őriztetnek, ez a gyűjtemény a honvédek panteonát képezi. Ezt a panteont teljessé kívánja tenni most az ereklye muzeum. E célból lapunk útján kérést intéz a fényképeszekhez, hogy az igazolt öreg honvédekről vagy a nagy idők más még élő jeles férfairól díjtalanul készítsenek kabinet mellképét. E képekből Mátyás király lovas szobra leleplezési ünnepén egy nagy szabású kiállítás fognak rendezni. Az arcképekhez szükséges életrajzi adatok feljegyzésére kérdő pontokkal ellátott leveket küld kívánatra bárkinek a muzeum. Beküldhetők a nagy időkben tevékeny szerepet játszott honleányok képei és életrajzi adatai is.

— **Hullámzó Balaton tetején.** Keszthelyen f. hó 2-án d. e. óra tájban a fürdőzőket egy himbáló csónakból felhangzott lövés riasztotta föl. A durranás helye felé tekintettek. Nemsokára még egy lövés d. rüült el s látták, hogy egy huszár a csónakba bukik. Borovics József, a csónakkegyesület matróza, szandolinon rögtön a csónakhoz evezett. A parton sétáló közönség pedig a molóra sietett. A huszár vászon kabátban a hajó alján fektött, vérző feje pedig a hajó peremére hanyatlott. A matróz a halállal vívódó eltorzult arcú huszár csónakát a Nyers-féle csónakházba vontatta. Csakhamar megállapították, hogy a szerencsétlen hadfi Szalai József zala-szentgrotti illetőségű s a helybeli 8. honvédszázad ezredbeli szakaszvezető. A csónakot tettének elkövetése előtt 5 negyed órával váltotta s mindig a fürdőház és a gőzhajó kikötő közelében evezgetett. Előzőleg a hullám tetején egy pohár sört ivott és elbucszott a pincér barátjától, aki előtt emlegette, hogy nem soká é, mert „tesz magának valamit.” A szakaszvezető rendes embernek ismerték, akik felebbvalói is szerettek. Az utóbbi időben azonban engedelem nélkül többször kimaradt s a legutolsó éjjel is mulatott ismét engedelem nélkül. Mondják, hogy szeretett túlköltekezni is. Bizonyára a bűntetés elől való félelme adta a kezébe a szolgálati revolverét. A szerencsétlen huszárt a nádas mellett a csónakban hagyták. Csakhamar megérkezett Simon Sándor dr. orvos, aki megállapította, hogy a szakaszvezető az első lövést próbakép a levegőbe tette. A második lövés golyója a balhalántékon hatolt be, s a fej keresztül lövésével jobb felől kijött s a koponya hátsó részét kilökte. A szerencsétlen véget ért katona a csónakban múlt ki.

— **A gödörbe fulladt.** F. hó 8-án, vasárnap prágai fiúk mentek haza a sümegei nagymiséről. A püspöki léglaszár mellett haladva, kedvet kaptak, hogy az ott levő gödörben megfürödjének. Szegény Anda Pista 16 éves surján legény életével fizette meg a vállalkozást, mert elmerült s belefulladt a vízbe. Szegény özvegy anyja siratja.

— **Garázdaság.** Éretlen inasgyerekek és surján legények már több ízben eléggé meg nem róható garázdaságot követtek el a sümegei közföldön. Késő este, sőt éjszaka idején ki-mennek s miután megfürödték, a fürdő léposdjét, a medence falazatát és a kabinokat is illemhelyül használják föl. Szinte fölforr az emberben a harag, midőn a bitang tacsók ilyen szemtelenségét hallja, hanem vigyázzanak, meg-csipik őket s akkor azután megtanítják tisztességre.

— **Vesztett kutya.** Nagy garázdálkodást csinált egy vesztett kutya a Bazsi és Szántó között levő Hídegmajorban. Mint bennünket értesítenek, kilenc tehenet, egy sertést, egy szamarat és egy fiut is megharapott. A fiut elvitték a Pasteur-intézetbe. A veszedelem annál súlyosabb, mert a megmarat állatok szegény családemberek jószágai.

— **A cséplőgép.** Abel József sümegei földműves kézi cséplőgéppel csépeletette gabonáját. Odament Oszkai Lajos 12 éves fia, keze a gépbe került és két ujját levágta. J. lesz a gépek körül vigyázni, mert évről évre sok a baleset.

— **A majmos család.** Tegnap egy egész majmos család árasztotta el Sümeget. Majmot táncoltatott az apa, az anya, egy pár leány és fiu. Tompa dobszóval, recsegő kiabálással járták be az utcákat, táncoltatták a vézna, kléhezett majmokat s zsarolták a közönséget. Szegény állatok, amint vörösszínű piszkos ruhájokból ki-dugták kicsi fejüket, amely sovány vézna nyakon ült, bizony visszataszító benyomást gyakoroltak az emberekre. Legjobb volna, ha az ilyen kujtorgó hadaktól megmentenék az országot.

— **Eladó** egy kécsővű damasz k. fafaucheux puská. Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

— **Ujdonság.** Légy fogó süveg, mely 10 ezer legynél többet elpusztít, süveg és tányér ára 20 fillér. — Áthúzat külön 10 fillér. — Légyenyves papír, 7 darab 20 fillér. darabja 3 fillér. Egyedül Darnay Kálmán kereskedésében kapható Sümege.

— **Egy főtisztelő lelkes levele.** Wilhelm Ferenc gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben. Alsó Ausztria. — Ismételtén használtam az Ön Wilhelm-féle antisztir-tikus, antirheumatikus vértisztító theáját a leg- kitűnőbb eredményvel máj- és lépdagant, gyomor- és szívtágulás, zsírlerakodások, kösvényes hátgerincbántalmak, emésztési zavarok, a fej felé irányuló vértördülésök és agyinyomás stb. ellen, úgy hogy ez által valóban megtakarítottam egy fürdő és vizgyógyintézeti kúrát, amire — sajnos a szükséges pénzzel és idővel sem rendelkezem. Biztosra veheti, hogy csak kelle- mes kötelességemnek fogok öleget teüni, ha ezen kitűnő Wilhelm féle antisztiritikus, anti- rheumatikus vértisztító theát mindenkinek, ki hasonló bántalmakban szenved, a legmelegebb — ahol csak lehet — ajánlom már azért is, hogy szerencsés találmányáért ily uton bála- mat leróvjam, és hogy a szenvedő emberiség, amint azt az Ön kitűnő gyógyhatású gyógyszer megérdemli, mennél inkább figyelemessé tegyem. Kiváló tisztelettel P. John Vince lelkes Rad- wesitz Csehország u. p. Bilin.

— **A Balaton Irásban és Képekben** című nagyszabású munkát írt Sági János. A Keszthelyi Hirlap kiadásában megjelenő diszmunka e hónap végén lát napvilágot. Az újabb megállapodás szerint a 100 képen kívül a könyvhöz a Balatonnak művészies kivitelű, szines térképét is csatoljuk, amelyet a Budapesti székely „Pallas” irodalmi könyvnyomda részvénytársaság rendezvénli finom papíron állit ki. E térkép pontosságát és hasznavehetőségét eddig egy balatoni térkép sem multa felül. A térkép bolti ára 1 korona lenne. A közel 400 oldalon, páratlanul szép képekkel megjelenő diszmunka tulajdonképeni előfizetési ára tehát csak 2 korona. Azok, akik 10 megrendelést gyűjtenek, a könyv egy példányát ingyen kapják. Prospektusokat és gyűjtőleveket mindenkinek szivesen küldenek. A könyv bolti ára természetesen jóval drágább lesz. Akik tehát az eredeti írásu munka iránt érdeklődnek, jól teszik, ha az előfizetési pénzt mihamarabb megküldik.

— **Magyar ipar.** Az Emke és Tanítók Háza gyűjtőjét Berecky Gyula, Darnay Kálmán, Márkus Ignác, Mautner Adolf, Steiner Simon és Würzburger Jakab árulják. — Az Emke levelepapír pedig Horvát Gábor könyvkereskedésében kapható.

A

Brázay-féle

sósborszesz

nélkülözhetlen háziszer.

= Kapható mindenütt. =

Aki szép és olcsó

ruhaszöveteket

akar venni, kérjen mintákat.

A legolcsóbb bevásárlási forrás:

Rehwalld Ferenc, Bécs II/8. (Reichenbergeri cég).

450 darab vágni való birka igen előnyös feltételek mellett eladó, hol? megmondja a kiadó.

Kovács Sándor
cipész-mester,
S ü m e g e n.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy

cipész üzletemben

mindenkor a legjobb minőségű bőrből a legdivatosabb kidolgozású tartós **uri-, női- és gyermekcipők** gyorsan készülnek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

Javításokat elfogadok és azonnal elkészítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
KOVÁCS SÁNDOR
cipész-mester,
S ü m e g e n.

6-6.

Horvát Gábor
könyvnyomdája,
könyv- és papírkereskedése
Sümege.

Elkészít mindenféle ügyvédi és körjegyzői nyomtatványokat, műveket, folyóiratokat, eljegyzési és esketési kártyákat, számlákat, gyászlapokat, levélpapír és borítékokat izléses kivételben és jutányos áron.

Teljes raktár
körjegyzői nyomtatványokból.

Sümegei táj- és képes levelező-lapok dus választékban kaphatók.

Mentő szekrény
az első segélynyújtáshoz.

Cséplőgépek, malmok, gyarak, tűzoltó-egyesületek, iskolák, községek részére.

Tartalmaz érszorítóval együtt 12 drbot.

Ára: 4 frt (8 korona).

Megrendelhető: **Pozsgay Andor**
gyógyszerésznél, **Csabrendeken.**

APPEL-FÉLE HÁZ
a *Dárosház-uccában*
azonnal eladó vagy
bérbeadó.

Felvilágosítással szolgál **EPSTEIN VILMOS A., Sümege.**

Javallatok: A **lélegzőszervek** és **bélhuzam** összes hurutos megbetegedései, ugyszintén **vérszegénység.** Ellenjavalt: **sorvadásnál.**

Gleichenberg, gyógyhely.

Alkalikus-muriatikus források: Constantín és Emma forrás; alkalikus-muriatikus vasas savanyuviz: Jánoskut; tiszta vasas savanyuviz: Klauzenquelle; savó, sterilizált tej, (száraz takarmányozás), Kefyr, forrás só inhalatió, fenyő inhalatiók, mindegyik külön kamarában; lélegző készülék, pneumatikus kamarák, édes forrás-viz, pezsgő hevitett fürdők, fenyő és acél fürdők. Nagy viz-gyógy intézet, terepkura. Enyhe, nedves-meleg, pormentes, szélesenedes levegő, erdős, halmos vidék.

Idény május hó 1-től szeptember hó végéig.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakások és kocsirendelés a fürdőigazgatóságnál Gleichenbergben.

 JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
S Ü M E G E N.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a nyári idényre a legjobb minőségű bőrből, legfinomabb kidolgozású és tartós **uri-, női- és gyermekcipőket** készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelégedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD
cipésmester,
S ü m e g e n.

32-32.

PENTZ MIHÁLY
KÓFARAGÓ MESTER
S Ü M E G E N.

Nagy sirkő-raktár
bel- és külföldi *mdrványokból,*
granit és sienitből, stb. kővekből.

Elvállal és készít: síremlékeket, uti keresztekét, Szent-Háromság szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat . . .